

Redčenje plodičev jablan

Za doseganje kvalitete in vsakoletne rodnosti je redčenje nujen ukrep! Z redčenjem izboljšamo debelino in barvo plodov, več je sladkorjev, kislin, polifenolov, boljša je tudi trdota plodov. Zgodnje redčenje vpliva na cvetni nastavek za drugo leto, pozno pa ne.

Prvo redčenje je zimska rez. Na drevesih, ki imajo zelo bogat cvetni nastavek lahko opravimo **korekcijo rezi** tik pred cvetenjem in v času cvetenja, vendar le v primeru večdnevnega suhega vremena in kadar ni pogojev za okužbo s hruševim ožigom (glej napovedi).

Primerno obremenjena drevesa po ustrezni rezi, bomo uspešneje tudi kemično redčili.

Kemično redčenje

Dovoljena sredstva

Letos so dovoljena sredstva za kemično redčenje: **AMID THIN W** (NAAm) iz prve skupine pripravkov, **DIRAGER** (NAA) iz druge skupine pripravkov in **MAXCEL** (BA-benzyladenin) iz tretje skupine pripravkov. Dovoljeni so tudi desikanti ATS (listno gnojilo) Agro N fluid in AZOS 300. Oba desikanta delujeta tako, da požgeta stranske cvetove. V uporabi sta šele tri leta in ni veliko izkušenj z njihovo uporabo, izkušnje pa so zelo različne.

Ocena nastavka in vremenski pogoji

Pred tretiranjem dobro pregledamo nasad in ocenimo cvetni nastavek oziroma število oplojenih plodičev za vsako sorto in vsako lokacijo. V primeru pozebe ocenimo število zdravih plodičev v šopu. Redčimo, če imamo v šopu več kot 2-3 plodiče.

Mladih nasadov kemično ne redčimo. Več dnevno oblačno vreme zelo poveča naravno redčenje. Marsikje so problemi z močnim poginom čebel, kar lahko vpliva na slabšo oplodnjo, posebno, če bodo vremenski pogoji v času cvetenja neugodni.

V šibko rastočih rodnihih nasadih, kjer smo uporabili prvo skupino pripravkov (AMID THIN W) ne uporabimo še dodatno (pri slabem učinku) pripravkov iz druge skupine. Dodatno redčenje opravimo s tretjo skupino pripravkov.

Za uspešno kemično redčenje so zelo pomembni vremenski pogoji, predvsem temperatura. Za AMID THIN W in DIRAGER so potrebne temperature nad 12 °C (bolje nad 15°C), pri temperaturi od 12 do 18°C se odmerek poveča za 25 %, med 18 in 22°C se uporabi priporočene količine, med 22-27 °C se odmerek zmanjša za 25%, nad 27 °C se uporaba **ne** priporoča. Za pripravek MAXCEL so optimalne temperature 20 -25°C uporabimo ga, ko je temperatura vsaj 18°C. Ker je boljše delovanje pri večji zračni vlagi, je bolje škropljenje opraviti zjutraj. Zaželeno je, da so ugodne temperature tudi še vsaj dva do tri dni po škropljenju.

Za pripravek MAXCEL so v navodilih količine za 1 m višine krošnje na ha, podobno kot to upoštevamo pri uporabi FFS. Nekateri strokovnjaki ugotavljajo, da bi bilo to potrebno upoštevati tudi pri vseh ostalih pripravkih za redčenje. Pri ugodni zračni vlagi je smiselno uporabiti manjšo porabo vode na hektar in odmerek sredstva preračunati na priporočila za 1 m

višine krošnje na ha. Samo zgornji del krošnje škropimo, kadar je v spodnjem delu krošnje slabši cvetni nastavek.

Primeren čas za dovoljene pripravke

V času, ko je odprtih 20% centralnih cvetov na večletnem rodnem lesu pa do vrha cvetenja na enoletnem rodnem lesu uporabimo pripravke Agro N fluid v odmerku 20 l/ha in AZOS 300 v odmerku 15 l/ha pri porabi vode 300 do 500 l v/ha. V zelo vročem in suhem vremenu lahko uporabimo več vode.

Večino sort (Idared, Gala, Breabrn, Zlati delišes, Elstar, Pinovo, Topaz, Carjevič) redčimo, ko cvetenje doseže vrh na večletnem rodnem lesu. Pri sortah Zlati delišes, Elstar, Gala, Breabrn se pri bogatem cvetnem nastavku priporoča še dodatno redčenje, ko je vrh cvetenja na enoletnem rodnem lesu. Sorto Fuji z bogatim cvetnim nastavkom redčimo že, ko je odprtih 20% centralnih cvetov na večletnem rodnem lesu, redčenje ponovimo, ko cvetenje doseže vrh na večletnem rodnem lesu in še enkrat, ko je vrh cvetenja na enoletnem rodnem lesu.

V času od polnega cvetenja na večletnem lesu do največ teden dni kasneje (največ do debeline plodičev na dvoletnem lesu 4-6 mm) redčimo s pripravkom **AMID THIN W** (NAA m pogovorno amidi). Prepozna uporaba ima lahko prav nasproten učinek.

Za sorto Zlati delišes in Elstar se zelo priporoča, ker v največji meri vpliva na redno rodnost in deluje delno tudi na zmanjšanje porjavenja plodov (mrežavosti). Rdeči delišes **ne** smemo redčiti z NAD. Na podlagi večletnih izkušenj strokovnjakov iz Južne Tirolske se sredstvo tudi ne priporoča za sorto Fuji.

Sorta	pripravek AMID THIN W g/hl
Zlati delišes, Elstar	100 -120
Jonagold, Summerred	80-100
Grenny smith, Jonatan	60-90
Gala, Idared	50-60

Ko so plodiči na dvoletnem lesu 5-12 mm veliki redčimo s pripravkom **DIRAGER** (običajno 10 – 20 dni po vrhu cvetenja).

Sorta	pripravek DIRAGER ml/hl
Zlati delišes	30 - 50
Elstar	30-40
Jonagold	20 -35
Grenny smith, Jonatan	15 -20
Idared	15

Zaporedna uporaba Amid thina in Diragerja se odsvetuje pri sortah: Gala, Breabrn, Fuji in Cripps pink (možnost negativnega vpliva na debelino plodov).

Ko so plodiči na dvoletnem lesu 6 -15 mm veliki uporabimo **MAXCEL**.

Sorta	pripravek MAXCEL
Jonagold, Idared, Braeburn	1,87-2,5 l/ ha na 1m višine krošnje
Elstar, Fuji, Gala, Zlati delišes, Pinova Summerred, Discovery, Delbar estival	2 ,5-3,75 l/ ha na 1m višine krošnje

Možna je tudi kombinacija Diragerja (10 ml/100l vode) in Maxcela 500 ml/100l vode) in se priporoča za sorte: Gala, Zlati delišes, Fuji, Elstar , Grenny smith, Cripps pink, Summerred.

Težko redčljive sorte (Elstar Fuji, Gala) lahko redčimo s to kombinacijo tudi dvakrat. Prvič, ko so plodiči veliki 10 do 12 mm in tretiranje ponovimo čez 2 do 4 dni, ko plodiči dosežejo debelino 13-16 mm . Povsod, kjer je bogat cvetni nastavek in kjer pričakujemo dobro oplodnjo to kombinacijo zelo priporočamo.

Pripravek Dira Max je že kombinacija BA + NAA (glej navodila).

Kemično redčenje je zelo zahtevno, zato je potrebno zelo natančno upoštevati vse omejitve (predvsem vreme) in navodila za uporabo.

Ročno redčenje

Opravimo ga v mladih nasadih in kot korekcijo po kemičnem redčenju v rodni nasadih. Zgodnejše redčenje vpliva v večji meri na redno rodnost in velikost plodov, pri poznejšem redčenju pa odstranimo predvsem tiste plodove, ki so deformirani in poškodovani.

Pripravila:

Irena Vrhovnik, svetovalka za sadjarstvo in oljkarstvo